

Asmuo, pilietinė bendruomenė, tradicijos...

Kiekviename Lietuvos regione, rajone yra gimusių, augusių ar dirbusių žmonių, kurių profesinė, kūrybinė veikla ir pilietinė pozicija verta viešo aptarimo ne tik jo gimtinėje, ne tik Lietuvoje bet ir plačiau pasaulyje. Šilalės kraštas, jo žmonės išugdė ne vieną iškilų asmenybę, skatino jų profesinį ir kūrybinį tobulėjimą. Jų darbas, pasiaukojimas, atjauta ir pilietinė branda – tai atrama ir kelrodės gairės mūsų šeimų ir krašto tolesniam ekonomiam bei kultūriniam klestėjimui.

Nuo 1990 m. Vilniuje susibūrusi Šilalės kraštiečių draugija puoselėja kultūrinius ir visuomeninius ryšius su gimtuoju Šilalės rajonu, bendrauja su valstybinėmis institucijomis ir visuomeninėmis draugijomis, jų žmonėmis. Viena sėkmingiausių veiklos sričių – pažintinių knygų apie Šilalės kraštą rengimas ir leidyba. Išleistos jau aštuonios „Šilalės krašto“ knygų serijos dalys. Vilniuje susibūrusi akademinė įvairių mokslo sričių ir entuziastų bendruomenė, pasitelkdama įvairius specialistus, bando mažinti baltas dėmes savo gimto Šilalės krašto ūkinės, pilietinės ir kultūrinės raidos istorijos žemėlapyje. Tyrimai, naujai atrasti moksliniai faktai praturtina ne tik rajono, istorinio valsčiaus, parapijos, seniūnijos, bet ir Žemaitijos regiono bei visos Lietuvos istoriją.

Virginijus Jocys

Mokslinė konferencija „Šilalės krašto XX a. pradžios gegužinių laužų šviesos nutvieksti...“

Konferencijos ženklas

Konferencija buvo skirta pirmos viešos gegužinės Šiaulduvoje (Šilalės r.) šimtmečiui (1908–2008), Prelato prof. Antano Rubšio 85-osioms (1923.11.05 – 2002.08.27) ir mitologo prof. Norberto Vėliaus 70-osioms (1938.01.01–1996.06.23) gimimo metinėms bei kitų iškilų kraštiečių atminimui.

Konferenciją surengė Vilniaus universitetas (Filosofijos ir Filologijos fakultetai), Šilalės rajono savivaldybės administracija, Šilalės kraštiečių draugija (Vilnius). Konferencijos organizacinio komiteto nariai buvo: prof. dr. Albinas Bagdonas (Vilniaus universitetas), Šilalės rajono savivaldybės vicemeras Jonas Gudauskas, Šilalės kraštiečių draugijos pirmininkas Antanas Lingis, Šilalės kraš-

tiečių draugijos pirmininko pavaduotojas Virginijus Jocys, Šv. Jonų bažnyčios rektorius

Stasys Kazėnas SJ, prof. habil. dr. Alfonsas Motuzas (Vytauto Didžiojo universitetas), prof. habil. dr. Stasys Skrodenis (Vilniaus pedagoginis universitetas), dr. Vita Ivanauskaitė (Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas), Kęstutis Kazimieras Šiaulytis (Lietuvos dailininkų sąjunga), dr. Albina Auksoriūtė (Lietuvių kalbos institutas), doc. dr. Daiva Vyčienė (Lietuvos muzikos ir teatro akademija), Žemaičių kultūros draugijos Vilniaus skyriaus pirmininkė Dalia Dirgėlienė, doc. dr. Petras Bielskis (Klaipėdos universitetas), doc. dr. Valdemaras Šimėnas (Lietuvos istorijos institutas), dr. Gintautas Za-

biela (Klaipėdos universitetas), doc. dr. Benediktas Štetas (Vilniaus pedagoginis universitetas).

Konferencija vyko 2008 m. gruodžio 12 d. Vilniaus universitete: Šv. mišios ir priešpietiniai konferencijos posėdžiai vyko Šv. Jonų bažnyčioje, popietinė konferencija – Vilniaus universiteto Filologijos fakultete, Vinco Krėvės auditorijoje. Konferencijos metu veikė „Katalikų pasaulio“ leidyklos bei serijos „Šilalės kraštas“ leidinių ekspozicija, prelado Antano Rubšio, prof. Norberto Vėliaus atminimui skirtos fotografijų ir knygų parodos bei fotomenininko Vaclovo Strauko (g. 1923) retrospektyvinė foto paroda.

Konferenciją atidarė akademikas, Vilniaus universiteto rektorius Benediktas Juodka, Šilalės rajono meras Albinas Ežerskis, Šilalės kraštiečių draugijos pirmininkas Antanas Lingis

Konferencijoje pranešimus perskaitė:

Dr. Ingrida Gudauskienė. „Prelatas Antanas Rubšys – „Dievo žodžio“ misionierius. Jo indėlis ir įtaka lietuviškajam biblijinės kultūros kraičiui“.

Doc. dr. Kęstutis Dubnikas. „Tradicija ir tolerancija prelado Antano Rubšio religijų tyrimuose“.

Prof. habil. dr. Alfonsas Motuzas. „Prelato prof. dr. A. Rubšio archyvas Kaune: mokslinis-kultūrinis palikimas Lietuvai“.

Virginijus Jocys. „Pirmoji viešoji Laukuvos parapijos gegužinė Šiauduvoje 1908 m. Organizavimo aplinkybės ir dalyviai“.

Doc. dr. Bronė Stundžienė. „Norbertas Vėlius: Iš Laukuvos per Lietuvą“.

Prof. habil. dr. Viktorija Daujotytė. „Dalius Grinkevičiūtės, Irenos Petkutės kūryba ir pilietinė branda“.

Prof. habil. dr. Aleksas Girdenis. „Kazimieras Jaunius – didis lietuvių kalbos ir jos tarmių tyrėjas“.

Doc. Valdemaras Šimėnas. „Vlado Statkevičiaus indėlis į Pietų Žemaitijos archeologijos pažinimą“.

Dr. Gintautas Zabiela, Zenonas Baubonis. „Piliakalniai ir kūrgrindos – išskirtiniai Šilalės krašto paveldo objektai (jų priežiūra, pristatymas ir kultūrinė eksploatacija)“.

Doc. dr. Filomena Kavoliūtė. „Kultūrinio kraštovaizdžio raida ir jo segmentų (senųjų kapinių, sodybų) sklaida Pietų Žemaitijoje“.

Povilas Švėrebas. „Varpų vaidmuo žmogaus, parapijos gyvenime (Šilalės dekanato duomenys)“.

Kęstutis Šiaulytis. „Kultūrinių, istorinių objektų ar įvykių vizualizacija (pažinimas, kultūrinė sklaida)“.

Prof. habil. dr. Stasys Skrodenis. „Dionizo Poškos Baublių muziejus – kultūros židinytis nuo XIX a. pradžios iki šiandien“.

Doc. dr. Petras Bielskis. „Klojimo teatro ir gegužinių tradicijos tąsa XX–XXI a.“.

Vincas Jurgaitis. „Žymių kraštiečių vardų suteikimas švietimo įstaigoms: įpareigoja, padeda, ar varžo?“

Jonas Gudauskas. „Apie Stepono Dariaus ir Stasio Girėno skrydžio minėjimo jubiliejinius renginius, arba kodėl verta atvažiuoti į Šilalės rajoną“.

Koncerte-pristatyme Evaldas Vyčinas konferencijos dalyvius supažindino su Pietų Žemaitijos dainų atlikimo maniera, repertuaru rekonstrukcija. Dainavo folkloro ansamblis „Visi“.

Konferencijos metu vyko ir dvigubos kompaktinės plokštelės „Šilalės krašto dainos“ pirmosios dalies pristatymas.

Konferencijoje Žemaičių Kalvarijos Kalnų giesmes giedojo Šiauduvos giedoriai. Dainuojamosios poezijos atliekėjas Povilas Girdenis konferencijos dalyvius džiugino savo atliekamomis dainomis, sukurtomis pagal tėvelio, kalbininko Alekso Girdenio žemaitiškų eilėraščių žodžius.

Pasidainavime dalyvavo Laukuvos N. Vėliaus gimnazijos kanklininkės (vdovė Bučnienė)

Konferencijos metu veikė Katalikų pasaulio“ leidyklos bei serijos „Šilalės kraštas“ leidinių ekspozicija.

Prelato Antano Rubšio atminimui Šv. Jonų bažnyčioje konferencijos metu buvo atidaryta paroda (kuratorė Vilija Budvytienė).

Vilniaus universiteto bibliotekos III aukšte veikė prof. Norberto Vėliaus knygų paroda, papildyta jam skirtomis fotografijomis (parodą surengė Vilniaus universiteto biblioteka, Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas).

Ten pat veikė ir nusipelnusio Lietuvos fotomenininko Vaclovo Strauko retrospektyvinė fotografijų paroda, skirta autoriaus 85-ajam (g. 1923 m. lapkričio 8 d.) gimtadieniui (surengė Lietuvos fotomenininkų sąjunga, Stanislovas Žvirgždas).

Tekstas parengtas pagal mokslinės, pasklinės konferencijos informacinį leidinį

Vilniaus universiteto Didysis kiemas ir Šv. Jonų bažnyčia. Iliustracija iš J. K. Vilčinskio „Vilniaus albumo“